

Patyrimo tyrimai

Vilija Kuodytė

Paulius Godvadas

kitokie projektai

Laisviems kurti

Patyrimo tyrimai

Patyrimo tyrimai (fenomenologiniai) siekia atsakyti į pagrindinį klausimą, **kaip reiškinys yra patiriamas** ir kokios yra pagrindinės patyrimo sudedamosios dalys.

Patyrimo tyrimų rezultatai aprašo ne teorinį reiškinio supratimą o reiškinio patyrimą tikrovėje.

Šio pranešimo teiginiai yra paremti dviejų konkrečių patyrimo tyrimų duomenimis.

kitokie projektai

Laisviems kurti

Duomenys

Vilija Kuodytė – patyrimo tyrimas “**Kaip kūrybingumas patiriamas darbe?**”. Kalbinti 25-28 m. žmonės, pasakojo apie konkrečias situacijas darbe, kai elgėsi kūrybingai arba patyrė savo kūrybingumą.

Paulius Godvadas – patyrimo tyrimas “**Kaip patiriama vietos bendruomenė?**”. Kalbinti 22-68 m. žmonės pasakojo konkrečias situacijas savo gyvenime, kurios jiems siejasi su bendruomene.

Naudodami originalius abiejų šių tyrimų duomenis siekėme patyrinti aktyvumo reiškinį ir atsakyti į klausimą “**Kas stiprina žmogaus/žmonių aktyvumą?**”

kitokie projektai

Laisviems kurti

Aktyvumas

Tirdami duomenis, ieškojome kaip patiriamas aktyvumo reiškiny.

Aktyvumu laikėme žmogaus pasirinkimą veikti savarankiškai, imtis iniciatyvos, atsakomybės ir išdrįsti.

Abiejų tyrimų atradimai yra pateikiami bendrai, kadangi radome akivaizdžių sąsajų.

kitokie projektai

Laisviems kurti

Darbo struktūra

Neapibrēztumas darbe, išoriškai griežtai nereglamentuota struktūra: pasitikima žmogaus asmeniniais sprendimais, įmanoma konfrontuoti, nėra stiprios išorinės kontrolės ar net greitos pagalbos (nepadarys už tave). Tokioje aplinkoje privalai veikti arba gali sau leisti veikti.

...Kai tu dirbi valdiškoje struktūroje, tu labai daug negali išsokti: tu pradedi kritikuoti savo viršininką, kas yra nelogiška, nes tu su juo dirbi. [...] Bet ačiū Dievui, turėjau nuostabius santykius su savo seimo nare...

kitokie projektai

Laisviems kurti

Vertēs kūrimas

Asmeninis siekis atlikti darbu kokybiškai, naudingai, vertingai, tikėjimas tokio darbo nauda.

...Man atrodo padējo, nes tada būtu toksai skaitalas, o ne gyva kalba. Man asmeniškai nėra įdomu, kai kas nors skaito...

kitokie projektai

Laisviems kurti

Savirealizacija

Asmeninės ir bendros naudos ryšys – galimybė realizuoti save, įdėti pastangas bendram reikalui į kurias bus sureaguota, galimybė priklausyti „įsipareigojusių“ žmonių bendrijai ir palikti asmeninį pėdsaką

...kad nu tikrai gal... gal kažką naudingo ir padarysiu bent jau gal nelabai čia būsi žvaigždė, bet bent jau visumoj bendram tam indėlyje kartu su visais...

kitokie projektai

Laisviems kurti

Atsakas

(Proceso metu) atsiradęs žmogiškasis atsakas iš aplinkinių, jų prisijungimas prie veiksmo ar idėjos, parama ir palaikymas.

...Gali savaitę sėdėti ir į tą ekraną galvą daužyt. O ateina kažkas, šviežiu žvilgsniu, ir sako, o žiūrėk, gerai, pakeičiam. ... Ta prasme, man reikia kažko kito pasitarti. Ateiti, pasigodoti, sakyti: "dešimt pridariau ir nei vieno nematau gero." O kažkas pasakytų: "šitas, žiūrėk, geras, bet dar su šitu reikia padirbėti..."

kitokie projektai

Laisviems kurti

Prasmingumas

Prasmingumas ir asmeninės svarbos bei reikalingumo (reikšmingumo) pastebėjimas – asmeniškai prasminga veikla, bei artimos aplinkos žmonių reakcija į pastangas, pripažinimas ir palaikymas.

...O smagu kad ir kaimynai ir bendradarbiai susidomėję ateina... vat vienas ateina tai kitas pažiūri, tai kitas jau kažką ties padeda, kitas jau kažką pasiūlo jau vat tu jauti, kad reiškiasi. Kad vat tu ne vienas toksai...

kitokie projektai

Laisviems kurti

Rūpestis kitais

Siekis rūpintis aplinkiniais žmonėmis (ar tai klientai, ar tai kolegos, ar kiti jiems svarbūs žmonės).

...Jeigu tu esi, tarkim pasiruošęs pamokai ir tarkim tu matai, kad tu sugalvojai eiti į dešinę, o jie sugalvojo eiti į kairę ir jeigu tu eisi į dešinę tai jie ir nueis į kairę. Tu turi sugalvoti būdą, kad jūs eitumėte kartu. Kad mes eitume kartu į dešinę. Arba tiesiai. Kad bent jau ta pačia linkme. Kad atsirastų ryšys. Kad aš juos suprasčiau ir kad jie mane suprastų...

kitokie projektai

Laisviems kurti

Jautrumas kitiems

Jautrumas ir sąmoningumas kitų poreikiams, norams bei interesams – pastebėti (išgirsti, pamatyti ar pajaušti) artimos aplinkos žmonių norai, poreikiai ar sunkumai. Jautrumas supantiems žmonėms, kuris stiprėja, kai jautriai pastebimi mano poreikiai.

...Nu tai dabar sakykime irgi tas pat, jeigu mes matom, kad kažkam sunku, tai irgi einam ir siūlom tą pagalbą. Nes paprašyti taigi labai yra sunku...

kitokie projektai

Laisviems kurti

Rūpestis savo vertybėmis

Siekis rūpintis savo vertybėmis.

...Lietuvoje dominuoja išlikimo filosofija: jeigu tu neišgyveni rinkos sąlygom, reiškia tu - nevykėlis. Taip neturi būti: visuomenė yra atsakinga už kiekvieną savo narį, visuomenė privalo būti solidari...

kitokie projektai

Laisviems kurti

Atsakomybė

Prisiimama atsakomybė veikti (ne išorinis reikalavimas) arba prašymas vertinamo žmogaus, už kurį prisiimama atsakomybė.

...Jie nežino, aš irgi nežinau. Ką daryti? Tada yra noras paaiškinti jiems. Yra noras kažkoks nepalikti šiaip klaidžiojančios sąvokos...

Bet ne

...Padaryk kažkokį stebuklą. Ir taip išeina, kad aš nepadariau to stebuklo...

kitokie projektai

Laisviems kurti

Priimta atsakomybė

Įpareigojimas atlikti konkretų bendrą reikalą su pasitikėjimo “kreditu”. T.y. reali atsakomybė su išankstiniu pasitikėjimu, kad žmogus sugebės ją priimti.

...Tai man suteikta atsakomybė buvo ir nu buvo galimybė prisiimti... Tai aš pasijaučiau svarbus, kaip man faina. Aš anksčiau galvojau, kad manęs niekas žmogum nelaiko...

kitokie projektai

Laisviems kurti

Pasipriešinimas

Pasipriešinimas ar siekis kovoti: prieš kitų žmonių abejingumą, nusistatymus, savo nuobodulį, savo baimes (kaip iššūkis).

...Net ir žmonių kai kurių toks skeptiškumas, prieš kurį reikėjo pakovoti. Mano idėja ir aš ja tikiu, ir aš matau, kad jinai labai gera ir faina ir ji turi gautis...

kitokie projektai

Laisviems kurti

Saviraiška

Galimybė įgyvendinti savo vertinamus gebėjimus, savęs atskleidimas.

...Man buvo svarbu tai, kad įdėjau širdį ir atskleidžiau save paprastam darbe...

kitokie projektai

Laisviems kurti

Nepragmatizmas

Ypatinga erdvė ir laikas, kur galima užsiimti savo pomėgiais, spręsti (dalintis) kasdienes klausimus, laisvai kurti, nesaistant veiklos su pragmatiniais rezultatais, būti „lėtame laike“, kurti žmogiškuosius ryšius.

...ir aš dar gaunu naudą. Tą nematerialią tokią naudą, kaip praleistą laisvalaikį, kaip aplankyti ten kultūrinius savo poreikius kažkokius...

kitokie projektai

Laisviems kurti

Patirties багаžas

Išmanymas tam tikroje srityje, turėjimas įvairiapusės patirties, žinių ar idėjų.

...Žinau šiek tiek apie politiką, šiek tiek pažįstu politikus. Žinau, kaip partijos veikia, kaip padaryti, kad profsajungų balsas būtų girdimas seime ir partijose. Reikia rašyti pranešimus, reikia organizuoti tam tikrus apskritus stalus, kad sueitų konkretūs žmonės, atsakingi už sprendimus...

kitokie projektai

Laisviems kurti

Asmeniškias ryšys

Asmeniškias ir artimas žmogiškias ryšys – neformalus, pagrįstas lygiomis teisėmis, asmeniškias (priešingas anonimiškiam), pagrįstas pagarba ir vienas kito pažinojimu bei pasitikėjimu santykis.

...ta gyvenvietė tokia sakytumė vieni kitus labai gerai pažįsta, viską. Bet anksčiau taip nebuvo. O dabar... man tai šitas svarbiausia...

kitokie projektai

Laisviems kurti

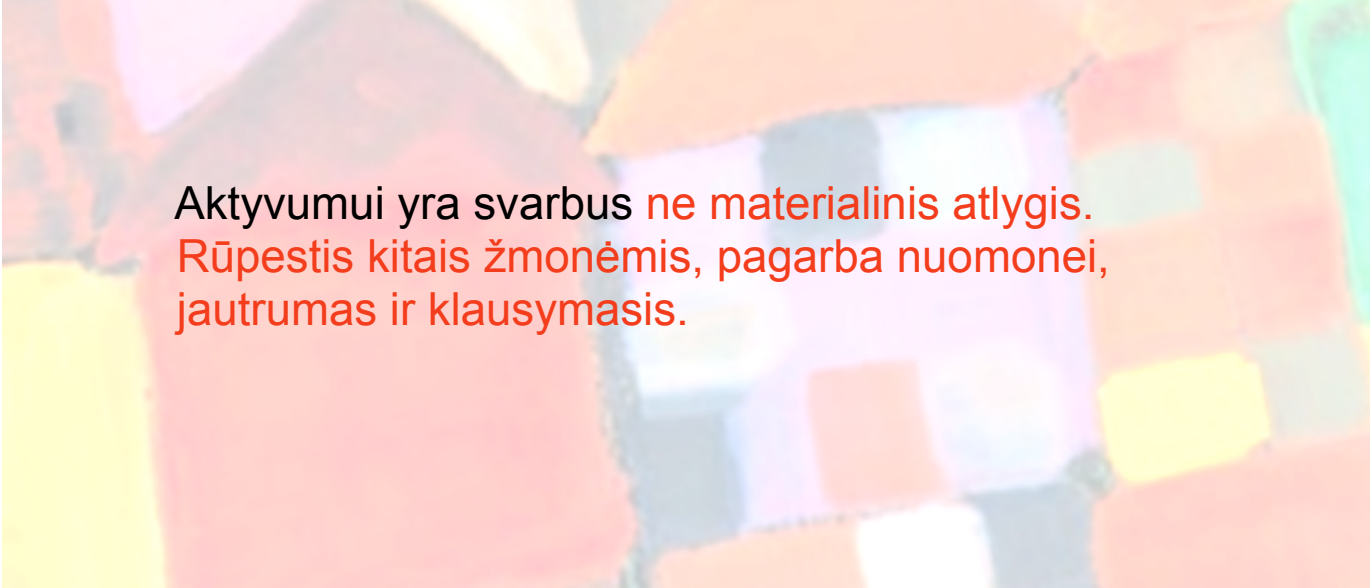
Na ir... ?

Tiek bendruomenėje, tiek darbinėje aplinkoje,
žmogaus aktyvumas patiriamas panašiai.
Pasirinkimas veikti savarankiškai, imtis iniciatyvos,
išdrįsti ir imtis atsakomybės yra universalus.

kitokie projektai

Laisviems kurti

Na ir... ?

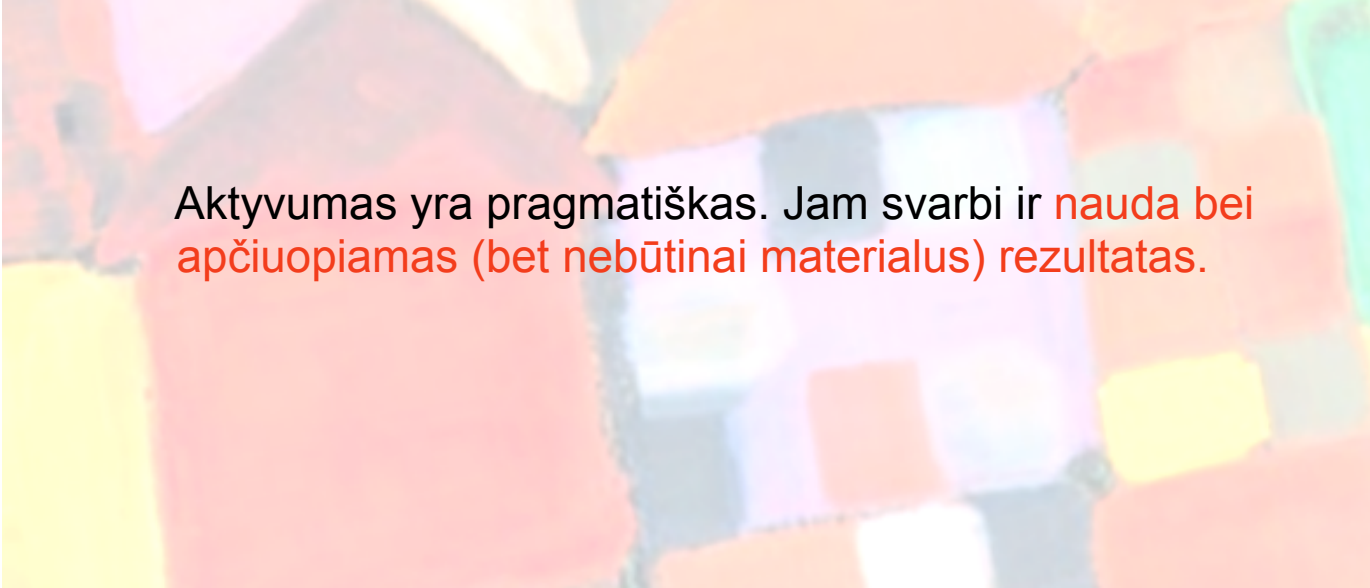

Aktyvumui yra svarbus **ne materialinis atlygis**.
Rūpestis kitais žmonėmis, pagarba nuomonei,
jautrumas ir klausymasis.

kitokie projektai

Laisviems kurti

Na ir... ?

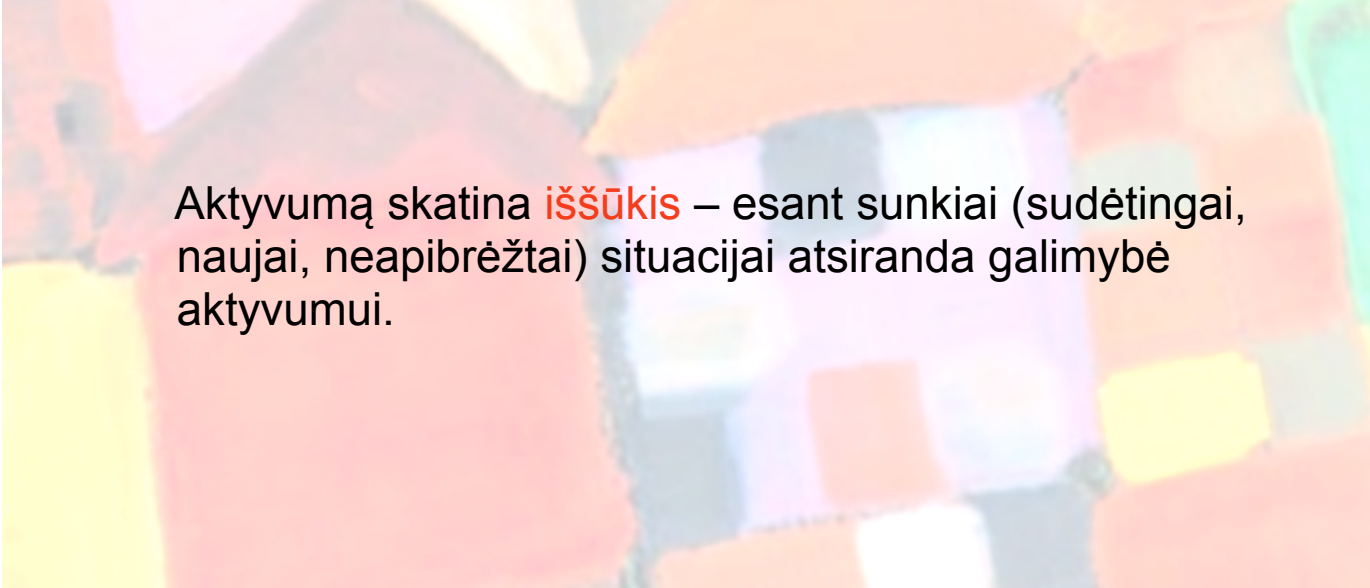

Aktyvumas yra pragmatiškas. Jam svarbi ir **nauda bei apčiuopiamas (bet nebūtinai materialus) rezultatas.**

kitokie projektai

Laisviems kurti

Na ir... ?

Aktyvumą skatina **iššūkis** – esant sunkiai (sudėtingai, naujai, neapibrėžtai) situacijai atsiranda galimybė aktyvumui.

kitokie projektai

Laisviems kurti

Na ir... ?

Aktyvumą įkvepia ir stiprina ne tik savanaudiški motyvai.
Prasmės pajautimas įkvepia aktyvumui (kai matau naudą kitiems, o tada ir sau...).

kitokie projektai

Laisviems kurti